

Historia V – 27 maja 2020r.

Temat: Monarchia stanowa w Polsce.

✓ Potrafię scharakteryzować rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego (rozwój przywilejów szlacheckich do konstytucji nihil novi).

1. Zapoznaj się z tekstem podręcznika: – **Monarchia stanowa w Polsce - str. 222 – 227.**

Zwróć uwagę na:

- monarchię patrymonialną i stanową
- wpływ przywilejów nadawanych przez władcę na osłabienie władzy królewskiej
- przekształcenie się rycerstwa w szlachtę
- przywileje szlacheckie i ich konsekwencje
- ukształtowanie się sejmu walnego
- konstytucję *Nihil novi* i jej znaczenie dla ustroju Rzeczypospolitej
- terminy: *monarchia patrymonialna*, *monarchia stanowa*, *przywileje*, *szlachta*, *pańszczyzna*, *konstytucja sejmowa sejm*

Dla chętnych:

<http://www.orpeg.pl/images/Upload/zasoby/wop/klasa6/VI SP WOP 2 Demokracja szlachecka.pdf>

<https://epodreczniki.pl/a/demokracja-szlachecka/DPs7vieSX>

<https://fiszkoteka.pl/zestaw/5189-monarchia-stanowa>

2. Zapoznaj się z materiałem: **Film na You Tube** - Monarchia stanowa w Polsce - Lekcje historii pod ostrym kątem - Klasa 5- https://www.youtube.com/watch?v=u4LiiteB_Oo

3. Wykonaj w zeszytcie przedmiotowym:
- zadania z Zeszytu ćwiczeń- **Załącznik:**

✓ **str. 120-121, zad. 1 - 5**

(Można wydrukować i wkleić do zeszytu lub zapisać tylko odpowiedzi na poszczególne pytania do zeszytu przedmiotowego)

Dla chętnych:

- wykonać zadanie 4 z podręcznika, str. 227 (**SPRAWDŹ SIĘ**)

KARTKÓWKA Z DWÓCH LEKCJI:

1. „Czasy Kazimierza Wielkiego”

2. „Unia polsko - litewska”

Odbędzie w **dniu 2 czerwca 2020r. o godzinie 12.30 na platformie Quizizz**

Uczniowie otrzymają kod do gry na grupie na Meesengerze lub na SKYPE

Monarchia stanowa w Polsce –NOTATKA

1. W czasach państwa pierwszych **Piastów** Polska była **monarchią patrymonialną**
2. W XIII i XIV w. Polska przekształciła się w **monarchię stanową**
 - a. społeczeństwo polskie uległo oddziałowi na **stany**:
 - **rycerstwo**
 - **duchowieństwo**
 - **mieszczaństwo**
 - **chłopstwo** – stan kmięcy
 - b. stan rycerski i duchowny były stanami uprzywilejowanymi
3. Powstanie **stanu szlacheckiego**
 - a. **szlachta** wywodziła się z dawnego **rycerstwa**
 - szlachta nadal była zobowiązana do służby wojskowej
 - znaczenie wojskowe szlachty zmalało z powodu zmian w wojskowości
 - b. głównym źródłem dochodu szlachty była ziemia
 - szlachta miała prawo do posiadania ziemi na własność
 - szlachta część ziemi oddawała w użytkowanie chłopom
 - gospodarstwa szlacheckie uprawiali chłopci w ramach **pańszczyzny**
4. **Przywileje szlacheckie**
 - a. **przywilej koszycki** nadany przez **Ludwika Węgierskiego** w **1374 r.**
 - a. w którym król:
 - obniżył podatki szlachcie
 - zobowiązał się nie nakładać nowych podatków bez zgody szlachty
 - pokrywać koszty wyprawy wojenne poza granice kraju
 - wykupić szlachcica wziętego do niewoli podczas wojny
 - obsadzać urzędy wyłącznie Polakami
 - b. **przywilej czerwiński** nadany przez Władysława Jagiełłę w 1423 r.
 - szlachcic nie mógł być pozbawiony majątku bez wyroku sądowego
 - wprowadzał zakaz łączenia urzędów sędziego i starosty
 - c. **przywilej jedlnieńsko-krakowski** nadany przez **Władysława Jagiełłę** w 1430 i 1433 r.
 - król zobowiązał się nie więzić szlachcica bez wyroku sądowego
 - zagwarantował szlachcie wyższe stanowiska kościelne
 - d. **przywilej cerekwicko-nieszawski** nadany przez **Kazimierza Jagiellończyka** w **1454 r.**
 - król zobowiązał się nie zwoływać **pospolitego ruszenia** bez zgody szlachty
 - e. przywilej piotrkowski, nadany przez Jana Olbrachta w 1496 r.
 - szlachta została zwolniona z opłat celnych za przewóz towarów
 - wprowadzała zakaz sprawowania urzędów przez mieszczan
 - f. **Konstytucja *Nihil novi***, uchwalona przez sejm walny w **1505 r.**
 - wszystkie nowe prawa wymagały zgody senatu i szlachty

- Kontakt z uczniami na Messengerze

- E - mail nauczyciela: iwondob@op.pl

- Konsultacje z nauczycielem na Skype –wtorek 12.00-13.00